

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 1018/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kotihoidon toimivuuden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 1018/2020 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa kotihoidon palveluiden riittävän laadun sekä hoitohenkilökunnan jaksamisen koronakriisin keskellä,

millaisena hallitus näkee kotihoidon tilan Suomessa ja mitkä ovat keskeisimmät parannuskohteet ja

miten hallitus tulee edistämään kotihoidon järjestämisen toimivuutta tämän vaalikauden aikana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asiakkaiden tarpeita vastaavalla tavalla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Valvontaviranomaiset valvovat toiminnan laillisuutta ja asianmukaisuutta ensisijaisesti ohjauksen keinoin, mutta tarvittaessa myös jälkikäteisellä valvonnalla.

Toukokuussa 2020 THL:n toteuttaman Vanhuspalvelujen tila tutkimuksen kuntakyselyn perusteella noin 76 prosenttia kunnista, kuntayhtymistä ja yhteistoiminta-alueista pitää kotihoitoon käytettävissä olevia voimavaroja riittävinä eli noin neljännes järjestämisvastuisista toimijoista katsoo, että kotihoitoa ei ole tarjolla riittävästi. Sen vuoksi hallitus on katsonut tarpeelliseksi vahvistaa asiakkaan mahdollisuutta ja oikeutta tosiasiallisesti saada ne palvelut, joiden tarve on todettu ja jotka hänelle on myönnetty sekä toisaalta turvata riittävä henkilöstöresurssi palveluja toteuttamaan.

Iäkkäiden palveluja koskeva lainsäädäntöuudistus on parhaillaan valmistelussa. Valmistelun tavoitteena on varmistaa, että iäkkäät ihmiset voivat elää kodeissaan turvallisesti, että he saavat tarpeidensa mukaiset kotiin annettavat palvelut ja että palveluja on toteuttamassa heidän tarpeisiinsa nähden riittävä henkilöstö.

Koronaepidemia on vaikuttanut iäkkäiden palveluihin monin tavoin. Koronavirusepidemian aikana kotihoidon uudenlaiset tarpeet ovat myös lisääntyneet, koska esimerkiksi ateriapalveluja ja kauppa-asiointipalveluja on tarvinnut myös osa niistä iäkkäistä henkilöistä, jotka tavallisesti pystyvät hoitamaan asioitaan itsenäisesti. Koronaepidemia on muuttanut kotihoidon toimintatapoja,

lisännyt etäkäyntien määrää ja vauhdittanut digitalisaatiota. THL:n toteuttamien koronatilannetta koskevien kuntakyselyjen perusteella kunnat ovat kuitenkin pääsääntöisesti pystyneet tuottamaan poikkeuksellisessa tilanteessa kotihoidon palvelut asiakkaiden tarpeita vastaavasti.

Kuntien mahdollisuuksia palvelujen tuottamiseen ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamiseen on tuettu koronaepidemian aikana monin tavoin. Kunnille myönnettiin koronasta elpymisen vauhdittamiseksi valtionosuuksina 60 miljoonaa euroa iäkkäiden toimintakykyä, hyvinvointia ja terveyttä tukevien palvelujen hankkimiseen. Lisäksi hallitus on aloittanut monivuotisen hoito- ja palveluvelan purkamiseen kohdentuvan sote-palveluiden saatavuutta tukevan uudistuskokonaisuuden valmistelun, johon sisältyy myös iäkkäiden palveluihin liittyvän palveluvelan hoitaminen. Hoito- ja palveluvelkaa on tarkoitus purkaa 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023.

Helsingissä 10.2.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru